Wymagania edukacyjne z Edukacji dla bezpieczeństwa – klasa 8

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
1	**O czym będziemy się uczyć na lekcjach EDB – zasady bezpieczeństwa. Nasz klasowy kontrakt**	-	-	-	-	-
2	**Istota udzielania pierwszej pomocy**	► wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku	► uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ► omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku	► omawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	► wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ► podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	► przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ► ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku
3	**Łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać**	► rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ► unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo ► ocenia własne możliwości ► wzywa odpowiednią pomoc	► omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ► wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku	► rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ► podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy ► wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej	► wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ► rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym	► uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych ► charakteryzuje poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego ► wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenie stanu zdrowia lub zagrożenia życia

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
4	**Ocena stanu poszkodowanych**	► ocenia przytomność poszkodowanego ► ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ► udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa ► systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ► wzywa odpowiednią pomoc	► rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia ► wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ► postępuje według poznanego schematu ratunkowego	► omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ► odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność ► rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej	► wymienia objawy utraty przytomności ► wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ► podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	► dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ► wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych
5	**Postępowanie podczas utraty przytomności i zasłabnięć**	► ocenia przytomność poszkodowanego ► udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa ► ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ► systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ► układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej ► wzywa odpowiednią pomoc	► postępuje według poznanego schematu ratunkowego ► udziela pomocy osobie omdlałej ► wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej	► wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ► omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	► wykazuje związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia ► wymienia przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności	► wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych ► omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
6	**Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia**	▶ rozpoznaje czynności życiowe lub ich brak u poszkodowanego ▶ postępuje według poznanego schematu ratowniczego ▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	▶ wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia ▶ wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”	▶ opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) ▶ wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej ▶ wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia	▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości
7	**Ciała obce w organizmie**	▶ wykonuje na manekinie rękoczyny ratunkowe w przypadku zadławienia ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ stosuje poznany schemat ratunkowy ▶ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u dzieci	▶ wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego	▶ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	▶ uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
8	**Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach**	▶ wymienia środki będące wyposażeniem apteczki pierwszej pomocy ▶ wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny ▶ posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej ▶ opatruje rany kończyn chustą trójkątną ▶ stosuje podstawowe zasady opatrywania ran ▶ stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany	▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną ▶ omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn ▶ wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej ▶ wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej	▶ wyjaśnia pojęcie rany ▶ wskazuje zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się ▶ planuje wyposażenie apteczki dla kilkuosobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku	▶ uzasadnia konieczność opatrywania ran ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
9	**Tamowanie krwotoków**	▶ wykonuje opatrunek uciskowy ▶ tamuje krwawienie za pomocą opatrunku ▶ wzywa odpowiednią pomoc ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	▶ wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny ▶ opisuje opatrunek uciskowy ▶ opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej	▶ układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu ▶ tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego	▶ wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” ▶ wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu ▶ wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem ▶ rozróżnia rodzaje krwotoków	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz
10	**Urazy kości i uszkodzenia stawów**	▶ stosuje unieruchomienie obłożeniowe ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów	▶ wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu	▶ wyjaśnia pojęcie „złamanie”; ▶ wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych	▶ wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
11	**Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka**	▶ demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach ▶ wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	▶ charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych ▶ omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego	▶ omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka ▶ wyjaśnia pojęcie „oparzenie”	▶ przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji
12	**Powtórzenie i utrwalenie wiadomości**	wszystkie wymagania z tematów 2–11				

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
13	**Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach**	▶ rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe ▶ omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych ▶ właściwie reaguje na alarm w szkole	▶ omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu ▶ wskazuje drogi ewakuacji w szkole	▶ omawia rodzaje alarmów ▶ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ omawia rodzaje alarmów	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych
14	**Zagrożenia pożarowe i ewakuacja**	▶ charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy ▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole	▶ omawia zasady zachowania się podczas pożarów ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych	▶ wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ planuje postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
15	**Zagrożenia powodziowe**	▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią	▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratowniczych	▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać panice
16	**Zagrożenia związane z działalnością człowieka**	▶ wymienia przykłady zagrożeń wywołanych przez człowieka ▶ opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych ▶ wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych ▶ omawia zasady postępowania w razie intensywnej śnieżycy	▶ omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ opisuje rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
17	**Powtórzenie i utrwalenie wiadomości**	wszystkie wymagania z tematów 13–16				
18	**Bezpieczne państwo**	► wymienia składniki bezpieczeństwa państwa	► wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	► wymienia i charakteryzuje pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa	► określa istotę problemu bezpieczeństwa	► podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa
19	**Polska a bezpieczeństwo międzynarodowe**	► orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	► wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski ► omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	► wymienia organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ► wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	► omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski ► omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa ► wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	► omawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski ► opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
20	**Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym**	► przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	► opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	► wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	► przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	► dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
21	**Powtórzenie i utrwalenie wiadomości**	wszystkie wymagania z tematów 18–20				
22	**Zasady orientowania się w terenie**	► wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	► wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	► orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych ► wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	► wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i faz Księżyca	► wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
23	**Posługiwanie się mapą**	▶ wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy	▶ wskazuje różnicę między mapą a planem; ▶ posługuje się planem	▶ rozróżnia znaki topograficzne ▶ czyta mapę topograficzną	▶ orientuje się w terenie według mapy ▶ orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	▶ porównuje mapę z terenem ▶ określa swoje miejsce na mapie
24	**Strzelecka broń sportowa**	▶ rozróżnia kategorie broni strzeleckiej ▶ opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	▶ wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	▶ opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	▶ uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	▶ wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią
25	**Bezpieczeństwo na strzelnicy**	▶ wymienia okresy zjawiska strzału	▶ wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	▶ opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	▶ charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	▶ opisuje poszczególne elementy toru pocisku
26	**Celowanie i celność strzelania**	▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą i stojącą	▶ prawidłowo zgrywa przyrządy celownicze	▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	▶ prawidłowo ściąga język spustowy	▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania
27	**Powtórzenie i utrwalenie wiadomości**	wszystkie wymagania z tematów 22–26				

Na podstawie materiałów WSiP opracował

Sławomir Gediga